

Предмет: МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК		
Тема: МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ	Вкупно часови: 20	Време за реализација: Во текот на целата година
Изготвиле: Марија Пискачева	од ОУ: „ Коле Канински“ Битола	
Адаптирале:	од ОУ:	

содржини (и поими)	стандарди за оценување	часови	активности	средства	следење на напредокот
Улогата на новинарството (<i>вести, мислења, новинар, новинарство, етички стандарди, непристрасност и балансираност</i>)	• Наведува примери за информативни содржини и примери за содржини во кои се изнесува мислење.	4	• Учениците, поделени во групи, добиваат комплет од 8 картички со куси новинарски текстови (измислени или преземени) со наведен автор (измислен или вистински). Три од текстовите треба да бидат со информативни содржини, а пет со содржини во кои се изнесува мислење, при што секој текст треба да биде на различна тема (пр. здравство, култура, спорт, корупција, заштита на животна средина): - Примери за информативни текстови: Резултати од четвртфиналето на Светското фудбалско првенство; Информации за слободни места за упис во средните училишта; Преглед на сообраќајните несреќи во кои настрадале пешаци во текот на	Техничка опрема во училницата Компјутер Видео бим Смарт табла Картички Текстови Е-весници Интернет портали	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; есејските прашања; изготвувањето постери; рефлексивни дневници; интерпретации на текстови,

		<p>изминатата година. - Примери за текстови со изнесено мислење: Како да бидат жените позастапени во власта; Како правилно да се храниме за да бидеме здрави; Бездомниците станаа и наша реалност; Скопје повторно меѓу најзагадените градови во светот: Што мислат граѓаните за тоа?; Кој повеќе страда од булинг – момчињата или девојчињата? При тоа треба да се внимава текстовите да бидат непристрасни/ објективни (да ги исклучуваат предубедувањата на новинарите), а оние што изразуваат мислење да бидат и балансираны (да ги содржат ставовите/аргументите на луѓето со различни гледишта во врска со проблемот)</p> <p>Групите добиваат задача да ги анализираат текстовите и да ги групираат според тоа дали содржат само информации или, освен информациите пренесуваат и мислење. Откако ќе ги презентираат одговорите, се поведува дискусија во што се состои разликата меѓу информативни содржини или и содржини содржини што изразуваат мислење. Врз основа на дискусијата</p>	<p>Аудио средства</p> <p>Визуелни средства</p>	
--	--	---	--	--

	<p>•Ја објаснува улогата на новинарството во општеството.</p>		<p>се заклучува кои се очекуваните точни одговори (особено важно доколку некоја група не направила точна поделба на текстовите.</p> <p>Истите картички се користат за да се идентификуваат авторите на текстовите и да се укаже дека тие се новинари и дека текстовите се новинарски написи што се среќаваат или би можеле да се сретнат во медиумите (електронски или пишани). Групите добиваат по две картички од текстовите (различни комбинации за секоја група) со задача да ги анализираат од аспект на тоа: (1) кои информации или проблеми ги опфаќаат, (2) како им помагаат на читателите или влијаат врз нив и (3) како може да придонесат за секојдневниот живот на луѓето или за решавање на проблемите во општеството. Откако ќе ги презентираат резултатите од направената анализа, заеднички се дискутира за улогата на новинарите и за важноста на новинарството за секојдневниот живот на луѓето и за демократијата во општеството.</p>	<p>Техничка опрема во училницата</p> <p>Компјутер</p> <p>Видео бим</p> <p>Смарт табла</p> <p>Картички</p> <p>Текстови</p> <p>Е-весници</p> <p>Интернет портали</p> <p>Аудио средства</p> <p>Визуелни средства</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p> <p>домашните задачи; ;</p> <p>есејските прашања;</p> <p>изготвувањето постери;</p> <p>рефлексивни дневници;</p> <p>интерпретации на текстови,</p>
--	---	--	--	---	---

	<p>•Го објаснува значењето на непристрасноста и балансираноста како етички стандарди</p>	2	<p>Наставникот користи еден од текстовите што изразуваат мислење за да укаже што значи непристрасно (објективно) и балансирано новинарско известување. Потоа, секоја група добива по еден текст со задача да го претвори во пристрасен и небалансиран текст. Потоа групите ги читаат „новите“ текстови и на крај се дискутира кои се последиците од пристрасно и небалансирано известување и зошто е важно сите новинарски написи да ги следат барањата за непристрасно и балансирано известување.</p>	<p>Техничка опрема во училиницата</p> <p>Компјутер</p> <p>Видео бим</p> <p>Смарт табла</p> <p>Картички</p> <p>Текстови</p> <p>Е-весници</p> <p>Интернет портали</p> <p>Аудио средства</p> <p>Визуелни средства</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p> <p>домашните задачи; ;</p> <p>есејските прашања;</p> <p>изготвувањето постери;</p> <p>рефлексивни дневници;</p> <p>интерпретации на текстови,</p>

<p>Слобода на изразување и етичко однесување во дигиталниот простор (лични навреди и клевети, почитување на приватност)</p>	<p>Ја објаснува важноста на слободата на изразување при креирање и споделување на медиумските содржини.</p>	<p>3</p>	<p>Учениците, поделени во групи, ја добиваат следната задача: Секој од групата да си замисли дека на некоја социјална мрежа (фејсбук, инстаграм, тик-ток...) објавил селфи. На заеднички лист, секој од групата пишува по еден коментар што би сакал да го/ја добие под објавеното селфи (на пр., Многу си zgodna; Изгледаш топ; Права маникенка!; Супер фраер). Потоа листовите се ставаат на сид и се читаат коментарите на сите. Заеднички се констатира дека секој сака да добие позитивни коментари. Групите добиваат задача на друг лист да напишат негативни коментари кои некои други би можеле да ги објават под неговото/нејзиното селфи кога сакаат да го/ја навредат (на пр., Личиш на диносаурус ; А да ослабеше некое кило ; Бљак ; На што личиш бре). Листовите се ставаат на сид и се читаат напишаните коментари. Се дискутира какви чувства предизвикуваат ваквите коментари кај лицето на кое му се наменети.</p>	<p>Техничка опрема во училницата Компјутер Видео бим Смарт табла Картички Текстови Е-весници Интернет портали Аудио средства Визуелни средства</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици; поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; ; есејските прашања; изготвувањето постери; рефлексивни дневници; интерпретации на текстови</p>

	<p>Препознава лични навреди и клевети во онлајн комуникација.</p>	<p>Групите добиваат задача да си замислат ситуација во која некој го презема објавеното селфи и го споделува со друг и под преземената слика објавува и коментар во вид на клевета – невестина за некого со цел да го оцрни, да му го наруши угледот (на пр. Овој е крадецот од гардеробите на Физичко; Рекордерка во бакнување). На посебен лист секој од групата пишува по еден коментар во вид на клевета. Потоа листовите се ставаат на ѕид и се читаат коментарите на сите. Сите заедно дискутираат по следните прашања: (1) Какви се последиците по наклеветеното лице? (2) Како му е нарушена приватноста и тогаш кога не му е објавено името? (3) Колку е етички да се навредуваат и клеветат другите преку социјалните мрежи? Заеднички се заклучува дека секој е одговорен етички да постапува исто како во реалноста –клеветењето и навредувањето на социјалните мрежи е насилничко однесување иако лицето што клевети и навредува „не се гледа“.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>Објаснува (преку пример) што значи заштита на приватноста во дигиталниот простор</p> <p>Препознава прекршување на правото на приватност при онлајн комуникација</p> <p>Ги објаснува последиците од неетичко однесување во дигиталниот простор.</p>	2	<p>Секоја група дава предлози за етичко однесување на социјалните мрежи – што треба, односно не треба да се прави (на пример, Не ги навредувај и омаловажувај другите. Не користи навредливи и непристојни зборови при коментирање фотографии и постови на другите. Не изнесувај приватни информации за другите. Не споделувај фотографии и доверливи информации без дозвола.). Од дадените препораки заеднички се составува кодекс на однесување на социјалните мрежи.</p>	<p>Техничка опрема во училиницата</p> <p>Компјутер</p> <p>Видео бим</p> <p>Смарт табла</p> <p>Картички</p> <p>Текстови</p> <p>Е-весници</p> <p>Интернет портали</p> <p>Аудио средства</p> <p>Визуелни средства</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p> <p>домашните задачи; ;</p> <p>есејските прашања;</p> <p>изготвувањето постери;</p> <p>рефлексивни дневници;</p> <p>интерпретации на текстови</p>
--	---	---	---	--	--

<p>Стереотипи и говор на омраза во медиумите и на социјалните мрежи (родови стереотипи, возрастни стереотипи, расни стереотипи, етнички стереотипи, професионални стереотипи, говор на омраза)</p>	<p>Препознава стереотипи во медиумите</p> <p>Објаснува како стереотипите во медиумите ја искривуваат вистината.</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Учениците, поделени во 5 групи, влечат по една од комплетот картички на кои се напишани (по едно на секоја картичка): РАСА (белци, црнци и други), ПОЛ/РОД (момче, девојче, жена, маж), ПРОФЕСИЈА (полицајци, лекари, наставници и други), ВОЗРАСТ (постари, помлади, тинеџери), ЧЛЕНОВИ НА СЕМЕЈСТВО (ќерка, син, мајка татко, баба, дедо). Секоја група треба, на голем лист хартија, да опише (со зборови и преку цртеж) како луѓето на избраната картичка се прикажани во медиумите (во филмовите, играните серии, рекламите) – како изгледаат, како се однесуваат и какви особини имаат. На друг лист хартија, треба и да наведат примери од медиумите во кои го виделе тоа (кој филм, серија, реклама). По завршување на работата, секоја група (една по една) ги закачува своите листови со описите и примерите на ѕид и ја презентира својата работа пред другите. По секоја презентација учениците од другите групи дополнуваат со свои примери и заеднички се констатира каков опис доминира во медиумите.</p>	<p>Техничка опрема во училницата</p> <p>Компјутер</p> <p>Видео бим</p> <p>Смарт табла</p> <p>Картички</p> <p>Текстови</p> <p>Е-весници</p> <p>Интернет портали</p> <p>Аудио средства</p> <p>Визуелни средства</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p> <p>домашните задачи; ;</p> <p>есејските прашања;</p> <p>изготвувањето постери;</p> <p>рефлексивни дневници;</p> <p>интерпретации на текстови</p> <p>практичните изведби (на пример, пишување/творење текстови според различни барања, анализа и интерпретации на</p>
---	---	-------------------	---	---	--

	<p>Ги објаснува последиците од ширењето</p>	<p>1</p>	<p>Наставникот ги запишува на табла сите наведени описи што се совпаѓаат со вообичаените стереотипи за групите (пр.: Црнците се криминалци, продаваат дрога... Бабите се грижливи, прават пита, не се дотеруваат, Момчињата се храбри, силни, не плачат). Наставникот ги користи описите запишани на таблата за да го дефинира поимот стереотип (карактеристика што им се припишува на припадниците на одделни групи) и да укаже на видовите стереотипи што се определени со групите на кои се однесуваат (расни, родови, професионални, возрасни). При тоа, описите на членовите на семејството се поврзуваат со родови и возрасни стереотипи.</p> <p>Во рамки на секоја група, секој ученик треба да наведе пример на конкретно лице што го знае, а што е различно од стереотипот и да ги наведе неговите/нејзините карактеристики што го/ја прават да се разликува од</p>	<p>литературни текстови, граматички анализи на текст, прикази, шеми, илустрации, презентации и</p>
--	---	----------	--	--

	стереотипи преку медиумите и на социјалните мрежи		стереотипот. Групите ги презентираат своите примери. Во отворена дискусија се заклучува дека медиумите главно нè тераат да ги гледаме сите припадници на една група како да се исти (според стереотипот), иако многу од нив се разликуваат од стереотипо		
	<p>Препознава говор на омраза во медиумите и на социјалните мрежи.</p> <p>Објаснува што е говор на омраза.</p>	2	<p>Се води отворена дискусија за да се објасни како родовите стереотипите во медиумите се пренесуваат и на социјалните мрежи: (1) Колку некој (момче или девојче) што е различен од стереотипот се чувствува слободен да се прикаже во вистинското светло?; (2) Како би реагирале другите доколку се прикаже во поинакво светло; (3) Кои се последиците од тоа?. Заеднички се заклучува за негативните последици од ширењето родови и друг вид стереотипи преку медиумите и на социјалните мрежи.</p>	<p>Техничка опрема во училницата</p> <p>Компјутер</p> <p>Видео бим</p> <p>Смарт табла</p> <p>Картички</p> <p>Текстови</p> <p>Е-весници</p> <p>Интернет портали</p>	<p>усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;</p> <p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот;</p> <p>домашните задачи; ;</p> <p>есејските прашања;</p>

				Аудио средства Визуелни средства	изготвувањето постери; рефлексивни дневници; интерпретации на текстови практичните изведби (на пример, пишување/творење текстови според различни барања, анализа и интерпретации на литературни текстови, граматички анализи на текст, прикази, шеми, илустрации, презентации и
	Ги објаснува последиците од користење говор на омраза во медиумите и на социјалните мрежи.	2	Од групите се бара да подготват предупредување што би се ставило пред филмот, серијата или рекламата што ги поттикнуваат стереотипите кон определена група, по принципот на предупредувањето што го има на цигарите: Пушењето убива – да	Техничка опрема во училницата Компјутер Видео бим	усните одговори на прашања поставени од наставникот или од соученици;

	<p>Наведува стратегии за спротивставување со говорот на омраза.</p>		<p>смислат една ударна реченица која укажува на последицата од присуството на конкретниот стереотип.</p>	<p>Смарт табла Картички Текстови Е-весници Интернет портали Аудио средства Визуелни средства</p>	<p>поставувањето прашања и учеството во дискусиите на часот; домашните задачи; есејските прашања; изготвувањето постери; рефлексивни дневници; интерпретации на текстови практичните изведби (на пример, пишување/творење текстови според различни барања, анализа и интерпретации на литературни текстови, граматички анализи на текст,</p>
--	---	--	--	--	--

ТЕМАТСКО-ПРОЦЕСНО ПЛАНИРАЊЕ

					прикази, шеми, илустрации, презентации и
--	--	--	--	--	--